MONTECARGO
AD Podgorica JSC

Akcionarsko društvo "MONTECARGO" Podgorica
Broj 2491
Podgorica, 21. 04 2026 god.

# IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

# ZA 2025. GODINU

Podgorica, mart 2026. godine

MONTECARGO
AD Podgorica JSC

## Sadržaj:


1.KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE ..... 3

1.1. Osnovne informacije ..... 3

1.2. Vlasništvo i struktura kapitala ..... 3

1.3. Osnovne usluge ..... 4

1.4.Organizaciona struktura ..... 5

1.5. Ljudski resursi ..... 6

1.6.Informacije o Skupštini akcionara ..... 6

2.ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA ..... 7

3. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE ..... 13

3.1. Transport opasnih materija i zaštita životne sredine ..... 13

3.2. Transport bakra i zaštita životne sredine ..... 15

3.3.Mjere bezbjednosti i kontrola transporta ..... 15

3.4.Ekološki aspekti i bezbjedonosni bilans ..... 16

4.PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ ..... 17

5.PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA ..... 18

5.1.Ulaganje u obrazovanje zaposlenih ..... 18

6.CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE RIZIKOM ..... 18

6.1.Ciljevi i metode upravljanja finansijskim rizikom ..... 21

7.IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA ..... 22

7.1 Uvod - ciljevi i osnovna načela kodeksa ..... 22

7.2. Javno objavljivanje podataka ..... 23

7.2.1. Osnovna načela javnog objavljivanja ..... 24

7.2.2. Korištenje Interneta i vlastite web stranice ..... 24

7.3. Jednakost postupanja prema akcionarima ..... 24

7.4. Organi društva ..... 25

7.4.1. Skupština akcionara ..... 25

7.4.2. Revizorski odbor ..... 26

7.4.3. UPRAVA (Odbor direkora i menadžment) ..... 26

7.5. Nezavisni revizor ..... 27

7.6. Nosioci interesa ..... 28

# 1.KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE

## 1.1. Osnovne informacije

AD „MONTECARGO" (u daljem tekstu: Društvo) osnovano je u junu 2009. godine u postupku restrukturiranja Željeznice Crne Gore AD i upisano je u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici, dana 19.06.2009. godine, pod registarskim brojem 4-0385650/001 shodno odredbama Zakona o Privrednim društvim.

Sjedište društva: Podgorica, Trg golootočkih žrtava 13

Djelatnost Društva: 4920 – Željeznički prevoz tereta
Osnovna djelatnost društva je prevoz tereta u željezničkom saobraćaju.

U registar poreskih obveznika društvo je shodno odredbama Zakona o poreskoj administraciji upisano Rješenjem Poreske uprave Područna jedinica Podgorica kojim je pravnom licu dodijeljen PIB 02758628. Isti organ donosi rješenjeo registraciji za PDV, pod brojem 30/31-08863-0 od 25.06.2009. godine.

## 1.2. Vlasništvo i struktura kapitala

Društvo se nalazi u većinskom državnom vlasništvu. Na dan 31.12.2025.godine u Centralnom klirinškom depozitarnom društvu je registrovano 3.340.114 akcija nominalne vrijednosti 5,2285 EUR-a.

***Tabela 1: Struktura akcijskog kapitala***

EUR-a

| | Broj akcija | % akcija | Ukupna vrijednost |
|---|---|---|---|
| Država | 2.853.947 | 85,44% | 14.921.862 |
| Fizička lica | 139.398 | 4,17% | 728.842 |
| Otvoreni investicioni fond TREND | 128.669 | 3,85% | 672.746 |
| HIPOTEKARNA BANKA AD Podgorica-Zbirni kastodi rač. | 84.884 | 2,54% | 443.816 |
| Republički fond penzijskog i invalid.osiguranja | 51.442 | 1,54% | 268.964 |
| Otvoreni investicioni fond HLT Fond | 42.970 | 1,28% | 224.669 |
| Zavod za zapošljavanje | 20.512 | 0,61% | 107.247 |
| Ostala pravna lica | 18.292 | 0,57% | 95.640 |
| **Svega akcijski kapital** | **3.340.114** | **100,00%** | **17.463.786** |

## 1.3. Osnovne usluge

Osnovna djelatnost Društva je pružanje usluga prevoza različitih vrsta robe za potrebe korisnika iz Crne Gore i država u okruženju, kao i sporedne djelatnosti utvrđene Statutom Društva. Društvo dominantno formira prihode realizacijom usluga prevoza robe na prugama Crne Gore.

Obavezujući poslovi prevoznika su: poslovi manevre, poslovi tehničkog pregleda kola i vozova, poslovi vuče vozova, poslovi komercijale, kolski poslovi i poslovi logistike (obezbjeđuju upravljanje poslovima lokalnog rada). Osnovna poslovna funkcija Društva ostvaruje se na teritoriji sedam opština države Crne Gore kroz koje prolazi pruga.

Privreda Crne Gore pritisnuta ekonomskom krizom sporo se oporavlja. Lokalni prevoz posljednjih nekoliko godina je ispod 1 % ukupnog obima prevoza. Društvo nema mogućnosti da samostalno nastupa na tržištu željezničkih usluga. Zato se moraju graditi kvalitativno novi partnerski odnosi sa susjednim željezničkim prevoznicima i kompanijama koje se bave pretovarnim i skladišnim uslugama u Luci Bar: AD Luka Bar. Zajednički komercijalni nastup na tržištu transportnih usluga je neophodan, ali je on opterećen inertnošću i nedefinisanim parametrima na osnovu kojih bi se utvrdila raspodjela ukupnog transportnog prihoda.

Drumski saobraćaj je konkurentniji, uglavnom zbog visoke elastičnosti prevoza, zasnovane na gustini saobraćajne mreže i većim komercijalnim brzinama. Konkurentsku prednost drumskog saobraćaja omogućava sve bolja i kvalitetnija putna infrastruktura i niže učešće fiksnih troškova u cijeni koštanja transportne usluge. Prethodno navedeno je dovelo do konstantnog pada konkurentnosti željeznice u posljednje dvije decenije, naročito u dijelu visoko tarifirajućih vrsta roba. Društvo uglavnom prevozi robe za koje drumski saobraćaj nije zainteresovan i koje drumski saobraćaj ne može da prevozi zbog njihove masovnosti i robe kompanija koje imaju industrijske kolosjeke. Osim drumskog – kamionskog prevoza, konkurenciju željezničkom prevozu čine pojava privatnih operatera na otvorenom željezničkom tržištu. Konkurencija je nelojalna, jer privatni operateri rade kroz nepoštovanje propisa (angažovanje željezničkih radnika, neispunjavanje stručnih i zdravstvenih uslova, nepoštovanje broja radnika i radnog vremena angažovanja osoblja koje direktno učestvuje u organizaciji saobraćaja). Na ovaj način su uslovi rada diskriminatorni.

Kada treba uključiti nove vrste roba u predmet prevoza željeznicom, Društvo uz saglasnost organa upravljanja, odnosno u skladu sa usvojenom tarifskom i komercijalnom politikom, nekada samo, a nekada zajedno sa jednim ili više poslovnih partnera ( Srbija Kargo, Željeznice Albanije, Luka Bar... ) odobrava komercijalne povlastice. Primjera radi, uz punu partnersku saglasnost, izvršena je korekcija cijene prevoza žitarica u izvozu preko Luke Bar, u cilju utvrđivanja konkurentne cijene u odnosu na riječni transport Dunavom, odnosno željeznički za Rijeku i Kopar. Postignut je dogovor da se na sličan način nastupa kod ugovaranja prevoza svih novih vrsa robe.

Analiza tržišta dovodi do zaključka da tržište transportnih usluga karakterišu dinamične promjene na strani tražnje, prije svega u vezi sa zahtjevima povećanja kvaliteta usluga, pri čemu brzina, tačnost, urednost i učestalost prevoza, predstavljaju osnovne odrednice transportne tražnje. Dinamično se mijenja struktura i karakteristike robe za prevoz, a konkurencija, u prvom redu drumski prevoznici, imaju vrlo visok nivo prilagodljivosti prevoza robe uslovima koje zahtijeva tržište (prevoz „od vrata do vrata").

U postojećim okolnostima decentralizovanog privređivanja, stalnih promjena u količinama i strukturi robe za prevoz, povećanju broja subjekata koji odlučuju o transportima, izuzetnog jačanja konkurencije drumskog saobraćaja, osnovna preokupacija menadžmenta u Društvu odnosiće se na saradnju sa Srbija Kargo i Albanskim željeznicama u cilju poboljšanja kvaliteta usluge, dalje istraživanje tržišta i iznalaženju potencijalne robe koja gravitira prugama Crne Gore, kao i aktivnostima vezanim za rješavanje različitih komercijalnih, operativnih i drugih problema vezanih za realizaciju prevoza robe.

## 1.4.Organizaciona struktura

Odbor direktora Društva je donio Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta od 29. oktobra 2024. godine, Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta (Prve izmjene i dopune) od februara 2025. godine, Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta (Druge izmjene i dopune) od septembra 2025. godine, Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta (Treće izmjene i dopune) od decembra 2025. godine po kome se organizaciona struktura Društva zasniva na funkcionalnoj i teritorijalnoj podjeli poslovnih procesa.

Poslovanje kompanije vrši se kroz pet sektora (sektor za organizaciju prevoza, sektor za komercijalne, carinske i špediterske poslove, sektor za vuču vozova i tehničko kolske poslove, sektor za ekonomske poslove, sektor za pravne poslove) i pet samostalnih službi (služba za unutrašnju reviziju, služba kontrole transportnih prihoda, služba unutrašnje kontrole, služba za IT i odnose sa javnošću i služba za javne nabavke), sa Odborom direktora i izvršnim direktorom na čelu Društva.

**Makro organizaciona šema društva**

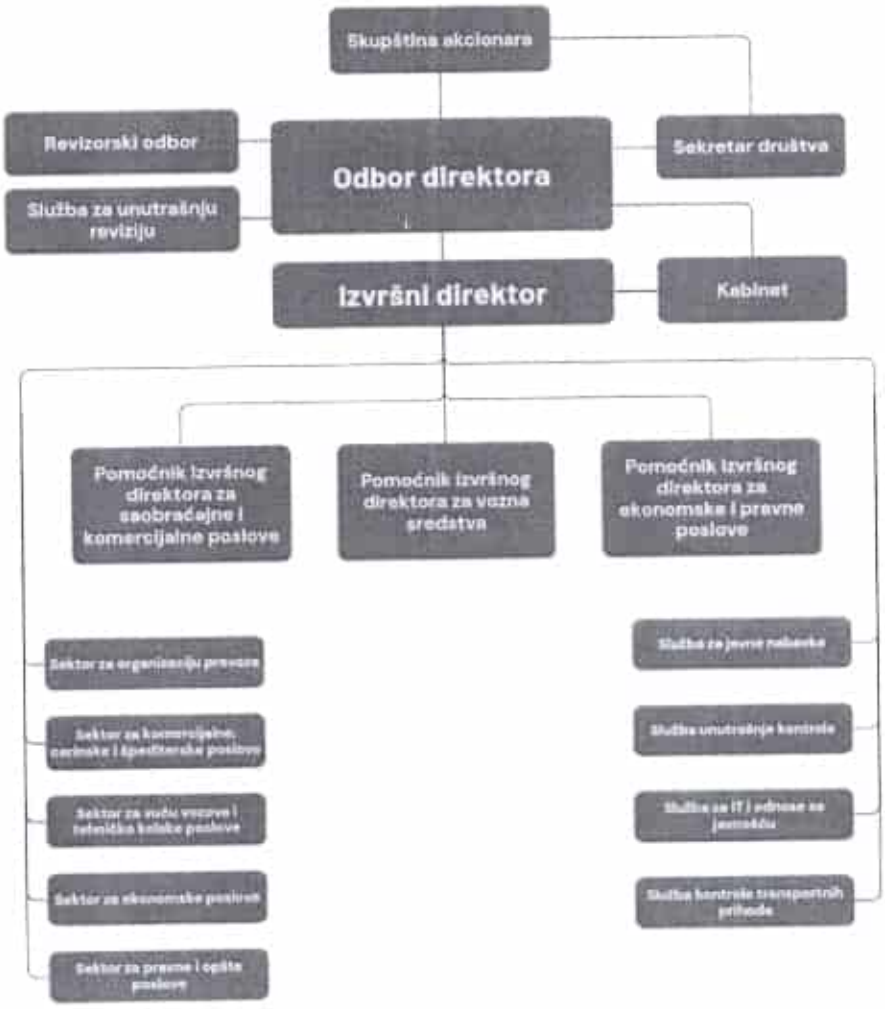

## 1.5 Ljudski resursi

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sistematizovano je 137 radnih mjesta sa 326 izvršilaca po kvalifikacionoj strukturi raznih profila. Najveći broj zaposlenih neposredno učestvuje u stvaranju uslova za odvijanje nesmetanog prevoza i u samom procesu prevoza. Manji broj radi poslove organizacije, koordinacije i administracije.

***Tabela 2: Broj zaposlenih u posljednje četiri godine***

| Broj zaposlenih | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Mjesec | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 |
| Januar | 297 | 313 | 319 | 301 |
| Februar | 295 | 312 | 318 | 301 |
| Mart | 297 | 313 | 316 | 303 |
| April | 316 | 313 | 315 | 303 |
| Maj | 318 | 327 | 312 | 300 |
| Jun | 318 | 327 | 309 | 303 |
| Jul | 321 | 327 | 306 | 303 |
| Avgust | 321 | 324 | 304 | 301 |
| Septembar | 322 | 321 | 302 | 302 |
| Oktobar | 312 | 324 | 304 | 301 |
| Novembar | 313 | 321 | 304 | 297 |
| Decembar | 313 | 322 | 302 | 300 |
| Prosječan broj zaposlenih | 311 | 321 | 309 | 301 |

## 1.6.Informacije o Skupštini akcionara

U 2025. godini održana je Redovna Skupština akcionara.

Na Dnevnom redu Redovne Skupštine akcionara Društva, koja je održana 10. maja 2025. godine, bile su:

1. Prijedlog Odluke o usvajanju Izvještaja o poslovanju Društva za 2024. godinu, sa Izvještajem o radu unutrašnje revizije za 2024. godinu.
2. Prijedlog Odluke o usvajanju Finansijskih iskaza sa Izvještajem Nezavisnog revizora Društva o reviziji finansijskih iskaza za 2024. godinu.
3. Predlog Odluke o davanju saglasnosti za iskorišćavanje bilansnih pozicija za pokriće gubitka ranijih godina.
4. Prijedlog Odluke o imenovanju Nezavisnog revizora Društva za 2025. godinu.
5. Prijedlog Odluke o razrješenju članova Odbora direktora Društva.
6. Prijedlog Odluke o izboru članova Odbora direktora Društva.
7. Predlog Odluke o donošenju Politike naknada i utvrđivanju visine naknada članovima Odbora direktora.

Redovna Skupština akcionara Akcionarskog društva "MONTECARGO" Podgorica je donijela sve predložene Odluke.

## 2.ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA

Finansijska analiza se bavi istraživanjem i kvantifikacijom funkcionalnih odnosa koji postoje izmedu bilansnih pozicija, stanja i usjpeha, sa ciljem da se omogući vjerodostojna ocjena finansijskog položaja i profitabilnosti preduzeća, kao i da se procijene buduće performanse. Instrumenti finansijske analize su skup metoda, tehnika, procedura i postupaka koji služe za otkrivanje, pokazivanje i interpretaciju informacija o stanju i uspjehu preduzeća.Instrumenti finansijske analize se dijele na:

1. Opštu analizu finansijskih izveštaja;
2. ***Racio analizu finansijskih izveštaja;***
3. Analizu neto obrtnog kapitala;
4. Analizu novčanih tokova.

### ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI/BILANS STANJA

| | 2025 | 2024 |
|---|---|---|
| **AKTIVA** | | |
| **A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL** | | |
| **B. STALNA IMOVINA (003+008+016)** | **38.280.975** | **38.471.546** |
| I NEMATERIJALNA ULAGANJA (004 do 007) | 14.267 | 2.958 |
| 1. Ulaganja u razvoj | | |
| 2. Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja | 14.267 | 2.958 |
| 3. Goodwill | | |
| 4. Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi | | |
| II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (009+010+011+015) | 38.060.162 | 38.258.803 |
| 1. Zemljište i objekti | 317.335 | 321.902 |
| 2. Postrojenja i oprema | 37.716.772 | 37.909.586 |
| 3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema (012+013+014) | 8.197 | 9.456 |
| 3.1. Investicione nekretnine | | |
| 3.2. Biološka sredstva | | |
| 3.3. Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva | 8.197 | 9.456 |
| 4. Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi | 17.858 | 17.859 |
| III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (017 do 023) | 206.546 | 209.785 |
| 1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica | | |
| 2. Dugoročni krediti matičnom i zavisnim pravnim licima | | |
| 3. Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica) | | |
| 4. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica) | | |
| 5.Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća | | |
| 6. Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrednosti) | | |
| 7. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja | 206.546 | 209.785 |
| **C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA** | | |
| **D. OBRTNA SREDSTVA** (026+031+039+043+044) | **3.140.773** | **2.791.763** |
| I. ZALIHE (027 do 030) | 472.919 | 418.266 |

| | | |
|---|---|---|
| 1. Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni delovi, sitan inventar i auto gume) | **472.366** | **417.607** |
| 2. Nedovršena proizvodnja | | |
| 3. Gotovi proizvodi i roba | | |
| 4. Dati avansi | 553 | 659 |
| II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (032 do 035) | 2.274.279 | 1.935.931 |
| 1. Potraživanja od kupaca | 1.204.104 | 722.127 |
| 2. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica | | |
| 3. Potraživanja od ostalih povezanih lica | 15.449 | 138.017 |
| 4. Ostala potraživanja (036+037+038) | 1.054.726 | 1.075.787 |
| 4.1. Potraživanja za više plaćen porez na dobit | | |
| 4.2. Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost | 289.612 | 363.299 |
| 4.3. Ostala nepomenuta potraživanja | 765.114 | 712.488 |
| III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (040 do 042) | 350.000 | 350.000 |
| 1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica namenjeno trgovanju | | |
| 2. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli | | |
| 3. Ostali kratkoročni finansijski plasmani | 350.000 | 350.000 |
| IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI | 43.575 | 87.566 |
| V. STALNA SREDSTVA NAMJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO | | |
| **E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA** | 156.357 | 40.772 |
| **F. UKUPNA AKTIVA** (001+002+024+025+045) | **41.578.105** | **41.304.081** |
| **PASIVA** | | |
| **A. KAPITAL (102+103+104+105+111+116)** | **26.200.946** | **27.161.862** |
| I. OSNOVNI KAPITAL | 17.463.668 | 17.463.668 |
| II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL | | |
| III. EMISIONA PREMIJA | | |
| IV. REZERVE (106+107+108+109-110) | 19.666.576 | 19.666.875 |
| 1. Zakonske rezerve | 106.338 | 106.338 |
| 2. Statutarne rezerve | | |
| 3. Druge rezerve | | |
| 4. Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici po osn. fin. sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata | 19.560.238 | 19.560.537 |
| 5. Negativne revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osn. fin. sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata | | |
| VI. NERASPOREDJENI DOBITAK ILI GUBITAK (112+113-114-115) | (10.929.298) | (9.968.681) |
| 1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina | | 646.044 |
| 2.Neraspoređeni dobitak tekuće godine | 329 | 309.172 |
| 3. Gubitak ranijih godina | 9.968.681 | 9.338.950 |
| 4. Gubitak tekuće godine | 960.946 | 1.584.947 |
| VIII. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU | | |
| **B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE** (118+122) | **3.717.362** | **2.508.617** |
| I. DUGOROČNA REZERVISANJA (119 do 121) | 210.004 | 319.023 |
| 1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih | 210.004 | 319.023 |
| 2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku | | |
| 3. Ostala dugoročna rezervisanja | | |
| II. DUGOROČNE OBAVEZE ( 123+124) | 3.507.358 | 2.189.594 |
| 1. Dugoročni krediti | 2.090.130 | 2.189.594 |
| 2. Ostale dugoročne obaveze | 1.417.228 | |
| **C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE** | **2.950.573** | **2.955.327** |
| **D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE** | | |

| | | |
|---|---|---|
| **E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (128+129)** | **8.684.521** | **8.420.771** |
| I KRATKOROČNA REZERVISANJA | 117.708 | 112.610 |
| II KRATKOROČNE OBAVEZE 130 do 137) | 8.566.813 | 8.308.161 |
| 1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije | 350.000 | 350.000 |
| 2. Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija | 1.004.545 | 416.568 |
| 3. Primljeni avansi, depoziti i kaucije | 120.176 | 95.936 |
| 4. Obaveze prema dobavljačima | 1.254.949 | 1.221.565 |
| 5. Obaveze po mjenicama | | |
| 6. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima | | |
| 7. Obaveze prema ostalim povezanim licima | 3.633.465 | 4.003.766 |
| 8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze (138 do 142) | 2.203.678 | 2.220.326 |
| 8.1. Ostale obaveze iz poslovanja | | |
| 8.2. Ostale kratkoročne obaveze | 2.202.584 | 2.219.681 |
| 8.3. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda | 1.094 | 645 |
| 8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit | | |
| 8.5. Obaveze po osnovu sredstava namjenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno | | |
| **F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA** | **24.703** | **257.504** |
| **G. UKUPNA PASIVA** (101+117+125+126+127+143) | **41.578.105** | **41.304.081** |

## ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU/BILANS USPJEHA

| | 2025 | 2024 |
|---|---|---|
| **1. Prihodi od prodaje - neto prihod** | 7.139.431 | 6.258.928 |
| **2. Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje** | | |
| **3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe** | | |
| **4. Ostali prihodi iz poslovanja (205 do 207)** | 811.707 | 907.501 |
| a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja | 464.534 | 697.848 |
| b) Ostali prihodi iz poslovanja | 347.173 | 209.653 |
| c) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine | | |
| **5. Troškovi poslovanja (209+210)** | 4.255.817 | 4.312.500 |
| a) Nabavna vrijednost prodate robe i troškovi materijala | 876.609 | 1.037.080 |
| b) Ostali troškovi poslovanja ( rezervisanja i ostali poslovni rashodi) | 2.424.225 | 2.319.583 |
| c)Amortizacija | 954.983 | 955.837 |
| **6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (212+213)** | 4.414.614 | 4.107.614 |
| a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi | 3.610.623 | 3.160.535 |
| b) Troškovi poreza i doprinosa (214 do 216) | 803.991 | 947.079 |
| 1/ Troškovi poreza | 164.329 | 133.078 |
| 2/ Troškovi doprinosa za penzije | 508.935 | 707.761 |
| 3/ Troškovi doprinosa | 130.727 | 106.240 |
| **7. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske) (218+219)** | | |

| | | |
|---|---|---|
| a) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske) | | |
| b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtne imovine (osim finansijske) | | |
| **8. Ostali rashodi iz poslovanja** | 38.028 | 190.591 |
| I. Poslovni rezultat (201+202+203+204-208-211-217-220) | **(757.321)** | **(1.444.276)** |
| **9. Prihodi po osnovu učešća u kapitalu (223 do 225)** | | |
| a) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica | | |
| b) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica | | |
| c) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu nepovezanih pravnih lica | | |
| **10. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne raz. i efekti ugovor. zaštite) (227 do 229)** | 419 | 609 |
| a) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od matičnog i zavisnih pravnih lica | | |
| b) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica | | |
| c) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica | 419 | 609 |
| **11. Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (231 do 233)** | | |
| a) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica | | |
| b) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od ostalih povezanih pravnih lica | | |
| c) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica | | |
| **12. Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih fin. sredstava i fin. ulaganja koji su dio obrtne imovine (235-236)** | (12.322) | |
| a) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih fin. sredstava i fin. ulaganja koji su dio obrtne imovine | | |
| b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih fin. sredstava i fin. ulaganja koji su dio obrtne imovine | 12.322 | |
| **13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (238 do 240)** | 196.446 | 147.399 |
| a) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima | | |
| b) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa drugim povezanim licima | | |
| c) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima | 196.446 | 147.399 |
| II. Finansijski rezultat (222+226+230+234-237) | **(208.349)** | **(146.790)** |
| III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (221+241) | **(965.670)** | **(1.591.066)** |
| IV. Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno | | |
| V. Rezultat prije oporezivanja (242+243) | **(965.670)** | **(1.591.066)** |
| **14. Poreski rashod perioda** (246+247) | **(4.724)** | **(6.119)** |
| 1. Tekući porez na dobit | | |
| 2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda | (4.724) | (6.119) |
| **15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja** (244-245) | **(960.946)** | **(1.584.947)** |
| VI. BRUTO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM/ (250 do 257) | | |
| 1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava | | |
| 2. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu preračuna finansijskih izvještaja inostranog poslovanja | | |

| | | |
|---|---|---|
| 3. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala | | |
| 4. Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova def. naknada aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa def. planovima penz. naknada | | |
| 5. Promjene učešća u ostalom sveobuhvatnom rezultatu pridruženog društva | | |
| 6. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje | | |
| 7. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine | | |
| 8. Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka | | |
| VII. ODLOŽENI PORESKI RASHODI ILI PRIHODI PERIODA U VEZI SA DRUGIM STAVKAMA REZULTATA /POVEZANIM SA KAPITALOM/ | | |
| VIII. **NETO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM/** (249-258) | | |
| **IX. NETO SVEOBUHVATNI REZULTAT** ( 248-259) | (960.946) | (1.584.947) |
| **X. ZARADA PO AKCIJI** | | |
| 1. Osnovna zarada po akciji | | |
| 2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji | | |
| **XI. NETO REZULTAT KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRAVNOG LICA** | | |
| **XII. NETO REZULTAT KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA KOJI NE OBEZBJEĐUJU KONTROLU** | | |

## Racio pokazatelji

Racio analiza predstavlja osnovni instrument za procjenu finasijske pozicije i potencijala preduzeća. Stavljanjem u odnos logički povezanih cjelina iz finansijskih izvještaja (Bilans stanja i Bilans uspjeha), dolazi se do rezultata uspostavljenih relacija koji za cilj imaju ocjenu stanja i aktivnosti preduzeća.

### Pokazatelji likvidnosti

Likvidnost je sposobnost preduzeća da u roku može izmiriti svoje dospjele obaveze.

| ***Koeficijent trenutne likvidnosti*** | ***2025*** | ***2024*** |
|---|---|---|
| *Gotovina i gotovinski ekvivalenti* | *43.575* | *87.566* |
| *Kratkoročne obaveze* | *8.566.813* | *8.308.161* |
| ***Gotovina i gotovinski ekvivalenti / Kratkoročne obaveze*** | ***0,005*** | ***0,01*** |

Koeficijent trenutne likvidnosti od 0,005 ukazuje na izuzetno nisku sposobnost Društva da svojim najlikvidnijim sredstava izmiruje kratkoročne obaveze.

| ***Tekuća likvidnost*** | ***2025*** | ***2024*** |
|---|---|---|
| ***Angažovana obrtna sredstva*** | *3.140.773* | *2.791.763* |
| ***Kratkoročne obaveze*** | *8.566.813* | *8.308.161* |
| ***Angažovana obrtna sredstva / Kratkoročne obaveze*** | ***0,37*** | ***0,34*** |

Tekuća likvidnost pokazuje koliko eura obrtne imovine imamo na svakih 1€ kratkoročnih obaveza. Ovaj koeficijent bi trebao biti 2 ili više, a to znači da preduzeće ima dvostruko više gotovine, potraživanja i zaliha nego što su kratkoročne obaveze koje dolaze na naplatu. Koeficijent tekuće likvidnosti 0,37 ukazuje na

nedovoljnu likvidnost preduzeća odnosno da je 1€ kratkoročnih obaveza pokriven u prosjeku sa 0,37 € obrtnih sredstava.

| Koeficijent ubrzane likvidnosti | 2025 | 2024 |
|---|---|---|
| Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina | 2.667.854 | 2.373.497 |
| Kratkoročne obaveze | 8.566.813 | 8.308.161 |
| **Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina / Kratkoročne obaveze** | **0,31** | **0,29** |

Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti mjere stepen zaduženosti preduzeća. Oni pokazuju koliko se preduzeće finansira iz tuđih sredstava, odnosno koliko je imovine finansirano iz vlastitog kapitala.

| Koeficijent zaduženosti | 2025 | 2024 |
|---|---|---|
| Ukupne obaveze | 12.074.171 | 10.497.755 |
| Ukupna imovina | 41.578.105 | 41.304.081 |
| **Ukupne obaveze / Ukupna imovina** | **0,29** | **0,25** |

Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazateljima ekonomičnosti se utvrđuje stepen ostvarenih prihoda društva po jedinici rashoda. Potrebno je da društvo posluje ekonomično, odnosno da ostvaruje više prihoda nego što je utrošeno za njihovo postizanje. Uspješno poslovanje znači kada navedeni pokazatelji nijesu manji od 1.

| Ekonomičnost ukupnog poslovanja | 2025 | 2024 |
|---|---|---|
| Ukupni prihodi | 7.951.557 | 7.167.038 |
| Ukupni rashodi | 8.917.227 | 8.758.104 |
| **Ukupni prihodi / Ukupni rashodi** | **0,89** | **0,82** |

Ekonomičnost ukupnog poslovanja utvrđuje se stavljanjem u odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda.Koeficijent 0,89 pokazuje da je preduzeće u tekućoj godini na 1€ ukupnih rashoda ostvarivalo oko 0,89€ ukupnih prihoda.

| Ekonomičnost redovnog poslovanja | | 2024 |
|---|---|---|
| Poslovni prihodi | 7.951.138 | 7.166.429 |
| Poslovni rashodi | 8.708.459 | 8.610.705 |
| **Poslovni prihodi / Poslovni rashodi** | **0,91** | **0,83** |

Ekonomičnost redovnog poslovanja pokazuje koliko novčanih jedinica prihoda iz redovnog poslovanja preduzeće ostvaruje na jednu novčanu jedinicu rashoda iz redovnog poslovanja. Koeficijent pokazuje da se u tekućoj godini na 1€ rashoda iz redovnog poslovanja ostvarivao približno 0,91€ prihoda iz redovnog poslovanja.

## 3. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

AD „MONTECARGO" implementira integrisani sistem manadžmenta kvaliteta, bezbjednosti i zdravljem na radu, te zaštite životne sredine, čime se osigurava kontinuirana identifikacija, analiza i evaluacija svih aspekata poslovanja koji mogu imati direktan uticaj na ekosistem. Naše aktivnosti su usklađene sa relevantnim propisima i međunarodnim standardima, uz poseban fokus na indentifikaciju i smanjenje negativnih uticaja na životnu sredinu.
Identifikacija i vrednovanje aspekata životne sredine predstavljaju ključne procese kojima se precizno definišu sve aktivnosti preduzeća koje mogu imati pozitivan i negativan uticaj na životnu sredinu. Ovi procesi su usklađeni sa važećim zakonodavnim okvirima i međunarodnim standardima.
Načini identifikacije aspekata životne sredine i procjena njihovog uticaja regulisani su internom procedurom Aspekti životne sredine, koja omogućava sistematsku kategorizaciju svih ekoloških faktora u skladu sa njihovim značenjem i potencijalnim efektima.
Rukovodstvo je odgovorno za kontinuirano praćenje i revidiranje aspekata životne sredine, naročito u slučaju:

- Strukturnih promjena unutar organizacije,
- Uvođenje novih tehnologija, procesa ili materijala,
- Primjene novih regulatornih zahtjeva i standarda,
- Pokretanje novih projekata ili proizvodnih jedinica,
- Prijave novih ekoloških izazova ili zahjeva zainteresovanih strana.

Tokom ovog procesa, identifikovani ekološki aspekti se klasifikuju prema njihovoj relevantnosti i potencijalnom uticaj, uz poseban naglasak na sledeće faktore:

- Normalne radne uslove i odstupanje od istih,
- Kritične operacije koje mogu generisati ekološke incidente,
- Mogućnosti nastanka vanrednih situacija ili havarija,
- Aktivnosti koje mogu prouzrokovati emisije u vazduh, ispuštanje otpadnih voda ili generisanje otpada.

Ekološki značajni aspekti se dodatno analiziraju kroz proceduru upravljanja ekološkim rizicima, pri čemu se razvijaju mjere za njihovu prevenciju, mitigaciju i kontrolu. Posebna pažnja posvećena je aspektima koji mogu imati dugoročne efekte na ekosistem, a ključni parametri uključuju:

- Održivo korišćenje prirodnih resursa,
- Energetsku efikasnost i redukciju emisija,
- Upravljenje otpadnim materijalima i reciklažu,
- Smanjenje negativnih uticaja transporta opasnih materija na životnu sredinu.

### 3.1. Transport opasnih materija i zaštita životne sredine

AD „MONTECARGO" obavlja transport opasnih materija u skladu sa međunarodnim propisima, uključujući ***Regulativu o međunarodnom željezničkom transportu opasnih materija (RID)***. Procesi transporta su usklađeni sa najvišim bezbjedonosnim standardima, pri čemu se primjenjuju rigorozne mjere kontrole kako bi se minimizirali potencijalni rizici po životnu sredinu.

Sistem upravljanja ekološkim aspektima transporta obuhvata:

| |
|---|
| -Primjenu savremenih tehnoloških rješenja u cilju prevencije incidenata i smanjenja ekoloških rizika tokom prevoza |
| -Stalni monitoring i evaluaciju procesa transporta uključujući kontrolu emisija i procjenu uticaja na životnu sredinu |
| -Implementaciju protokola za hitne intervencije u slučaju vanrednih situacija čime se osigurava adekvatno postupanje u cilju sprečavanja kontaminacije |
| -Obuku i sertifikaciju zaposlenih u skladu sa međunarodnim normama kako bi se osigurala visoka profesionalna osposobljenostu rukovanju opasnim materijama |
| -Strogo poštovanje propisa o upravljanju otpadom nastalim usljed transporta i rukovanja opasnim materijama sa fokusom na adekvatnu dekontaminaciju i reciklažu. |

Posebna pažnja se posvjećuje integraciji ekoloških standarda u operativne procese čime se smanjuje negativan uticaj transportnih aktivnosti na ekosistem, uz istovremeno očuvanje bezbjednosti ljudi, infrastrukture i prirodne sredine.
U 2025. godini, AD „MONTECARGO" je realizovao transport opasnih materija u skladu sa važećim zakonskim regulatornim okvirima, uključujući ***Zakon o prevozu opasnih materija i Pravilnik o međunarodnom željezničkom prevozu opasnih materija (RID – Reegulations Concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail)***. Transportne operacije sprovedene su uz primjenu najstrožih mjera bezbjednosti i ekološke zaštite, bez zabilježenih incidenata koji bi mogli negativno uticati na životnu sredinu.
Tokom 2025. godine, kao prevoznik smo bili angažovani za transport **natrijum-hidroksida UN 1824 i trinitrotoluen (TNT), UN 0209**. Obzirom na specifičnu prirodu ovih supstanci, prevoz je organizovan u skladu sa strogo propisanim procedurama, uključujući:

| |
|---|
| - Transport u specijalizovanim železničkim vagonima dizajniranim za siguran prevoz ovih materija, sa osiguranom zaštitom od atmosferskih uticaja, |
| - Primjenu plombiranih sistema obezbjeđenja tereta, čime se osigurava integritet transportne jedinice, |
| - Strogo razdvajanje od drugih hemikalija i zapaljivih materija, u cilju minimizacije rizika, |
| - Obezbjeđenje lične zaštitne opreme za osoblje angažovano u operacijama rukovanja i transporta, |
| - Propisno obilježavanje svih transportnih jedinica u skladu sa RID regulativom, uključujući upotrebu odgovarajućih oznaka i tabela upozorenja. |

## 3.2. Transport bakra i zaštita životne sedine

U okviru transporta neophodnih sirovina, bakar se prevozi isključivo u kontejnerima, čime se postiže viši nivo zaštite životne sredine. Korišćenjem zatvorenih kontejnera eliminiše se rizik od rasipanja materijala tokom transporta, smanjuje emisija prašine i sprečava kontaminacija zemljišta i voda.
Ova metoda transporta značajno doprinosi održivom upravljanju otpadom i smanjenju ekološkog otiska, jer omogućava bezbjedan i efikasan prevoz bez dodatnog uticaja na okolinu. Pored toga, upotreba kontejnera optimizuje logističke procese, smanjuje potrebu za dodatnim manipulacijama teretom i povećava sigurnost transporta.

## 3.3.Mjere bezbjednosti i kontrola transporta

U skladu sa zakonskim obavezama, AD "MONTECARGO" je izradio Mjere bezbjednosti u željezničkom prevozu opasne robe. Ovim dokumentom su obuhvaćeni svi ključni aspekti bezbjednog transporta, uključujući postupke rukovanja, skladištenja, kao i hitne protokole u slučaju vanrednih situacija.
Takođe, angažovan je licencirani Savjetnik za bezbjednost u transportu opasne robe, koji je na mjesečnom nivou dostavljao Mjesečne izvještaje o primjeni mjera bezbjednosti, dok je na kraju poslovne godine izrađen Godišnji izvještaj o primjeni mjera bezbjednosti u željezničkom prevozu opasnih roba.
U cilju podizanja svijesti o zaštiti životne sredine i bezbjednom transportu opasne robe, licencirani Savjetnik za bezbjednost u transportu opasne robe je sproveo obuku za mašinovođe, manerviste, pregledače kola, magacionere i vozovodže. Obuka je izvedena u skladu sa odredbama tačke **1.3 RID pravilnika i Zakona o prevozu opasnih materija**, sa posebnim akcentom na ekološke aspekte i prevenciju mogućih uticaja na životnu sredinu.
Takođe, odradena je i obuku za gašenje požara, od starne sertifikovane firme specijalizovane za protivpozarnu zaštitu, gdje su zaposleni obučeni za upotrebu vatrogasnih aparata i postupanje u slučaju izbijanja požara. Ova obuka sprovedena je u skladu sa relevantnim propisima i standardima zaštite od požara, a njena efikasnost provjerena je kroz praktične vježbe. Efikasna intervencija u slučaju požara ključna je za spriječavanje emisije opasnih materija u vazduh, kontaminaciji zemljišta i vode, kao i drugih ekoloških posledica.

***U datoj tabeli je predstvaljem pregled transporta opasnih roba za 2025. godinu.***

| **PREGLED TRANSPORTA PO MJESECIMA ZA 2025. GODINU** | | |
|---|---|---|
| **MJESECI** | **Naziv opasne materije** | **UKUPNO TRANSPORTOVANE OPASNE ROBE PO MJESECIMA** |
| | ***NATRIJUM – HIDROKSID UN 1824***  | |
| | ***TRINITROTOLUEN UN 0209***  | |

| | UN broj | Relacija | |
|---|---|---|---|
| Januar | | | |
| Februar | | | |
| Mart | | | |
| April | 1824 | Crna Gora - Republika Srpska | 624 t |
| Maj | 1824 | Crna Gora - Republika Srpska | 690.2 t |
| Jun | - | - | - |
| Jul | 1824<br>0209 | Crna Gora - Republika Srpska<br>Crna Gora- Republika Srbija | 616 t<br>362.1 t |
| Avgust | - | - | - |
| Septembar | - | - | - |
| Oktobar | - | - | - |
| Novembar | - | - | - |
| Decembar | - | - | - |

### 3.4.Ekološki aspekti i bezbjedonosni bilans

Prilikom transporta **trinitrotoluena i natrijum-hidroksida u 2025. godini** nije bilo vanrednih događaja, tj. povrede lica, materijalne štete ili **štete po životnu sredinu,** što je definisano **RID pravinikom: Vanredni događaji, poglavlje 1.8.5.3. i Zakonom o prevozu opasne materije: Osnovni zahtjevi za bezbjednost, član 10.**

| | |
|---|---|
| Iskliznuće | |
| Sudar | |
| Prevrtanje | |
| Požar | |
| Ekspolozija | |
| Curenje | |
| Tehnički nedostatak | |

**Transport trinitrotoluena UN 0209 i natrijum-hidroksida UN 1824 je bio bezbjedan uz primjenu mjera bezbjednosti za transport opasnih materija.**

Kroz dosljednu primjenu svih preventivnih mjera i nadzornih aktivnosti, AD "MONTECARGO" je osigurao da transport opasnih roba bude sproveden u potpunosti bezbjedno, u skladu sa principima zaštite životne sredine i održivog poslovanja.

Sve navedeno u ovoj tački 3 – Mjere zaštite životne sredine, odnosilo se na dosadašnje aktivnosti u okviru našeg Društva.

Dalji procesi i naša želja da naše usluge podignemo na viši nivo, jesu naše aktivnosti, koje smo počeli da radimo u cilju uvođenja procedura i dobijanja sertifikata ISO standarda, i to:

- ISO 9001:2015 – Sistemi menadžmenta kvalitetom
- ISO 14001:2015 – Sistemi menadžmenta životnom sredinom
- ISO 45001:2018 – Sistemi menadžmenta zaštitom zdravlja i bezbjednošću na radu.

Važnost svih navedenih standarda je velika za naše Društvo i savremeni način poslovanja. Standard ISO 14001 ima za cilj preduzimanje onih mjera i koraka neophodnih za zaštitu u oblasti životne sredine, sprečavanje negativnih uticaja, kao i bolje upravljanje rizicima, i jačanju imidža Društva Kompatibilan je sa standardom ISO 9001.

Koristi koje će biti od implementacije ISO 14001:

– Poboljšanje operativne zaštite životne sredine,
– Postizanje pravne sigurnosti kroz sistematsko praćenje i ispunjavanje relevantnih zakonskih i drugih zahtjeva koji se odnose na životnu sredinu,
– Smanjenje rizika po životnu sredinu,
– Poboljšanje sopstvenih performansi po pitanju životne sredine, kroz kvalitet proizvoda i usluga,
– Povećanje svijesti, motivacije i posvećenosti zaposlenih,
– Poboljšati imidža i konkurentnosti organizacije,
– Ispunjavanje zahtjeva korisnika.

## 4.PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Projekcija bilansa uspjeha je ključni alat za finansijsko planiranje, kontrolu i donošenje odluka. Planski bilans uspjeha ima za osnovu planirani finansijski rezultat koji nastaje kao razlika između prihoda i rashoda. U opštim crtama se daju troškovi /rashodi koji se odnose na troškove materijala, goriva i maziva, rezervnih djelova, troškove električne energije visokog napona, troškove amortizacije, troškove tekućeg održavanja voznih sredstava, troškove zarada, troškove usluga zakupa željezničke infrastrukture, troškove osiguranja, troškove održavanja IT sistema i ostale troškove koji prate poslovanje, kao direktni operativni troškovi koji nastaju kroz realizaciju osnovne djelatnosti i prihodi koje čini prihod od prevozne usluge koju pružamo, prihode od ostalih usluga koje pružamo ( manevrisanje, zakupa voznih sredstava, kolske najamnine, usluge špedicije itd.).

Osnovna struktura planiranih poslovnih prihoda u ukupnom iznosu od **10.270.000,00 €** su:

- Transportni prihodi ..... **9.589.500,00 €** sa učešćem od **93,37 %.**
- Ostali prihodi .....**685.500,00 €** sa učešćem od 6,63 %.

**Projekcija bilansa uspjeha**

| | |
|---|---|
| **I POSLOVNI PRIHODI** | **10.269.500,00** |
| 1. Prihodi od usluga prevoza robe | 9.589.500,00 |
| 2. Prihodi po osnovu kolske najamnine (RIV) | 0,00 |
| 3. Prihodi od usluga zakupa voznih sredstava | 150.000,00 |
| 4. Prihodi od usluge manevre | 80.000,00 |
| 5. Ostali prihodi | 450.000,00 |
| **II PRIHODI OD FINASIRANJA** | **500,00** |
| **UKUPNI PRIHODI (I+II)** | **10.270.000,00** |

| | |
|---|---|
| **I POSLOVNI RASHODI** | **9.889.500,00** |
| 1. Troškovi materijala, goriva i energije | 1.933.000,00 |
| 1.1 Materijala, rezervnih djelova | 1.233.000,00 |
| 1.2 Goriva i maziva | 400.000,00 |
| 1.3 Električne energije | 300.000,00 |
| 2. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi | 4.200.000,00 |
| 3. Amortizacija | 1.000.000,00 |
| 4. Troškovi tekućeg održavanja voznih sredstava | 1.200.000,00 |
| 5. Troškovi infrastrukture - trase | 880.000,00 |
| 6. Troškovi po osnovu kolske najamnine (RIV) | 0,00 |
| 7.Troškovi premije osiguranja | 210.000,00 |
| 8. Troškovi manevre | 15.000,00 |
| 9. Troškovi održavanja informacionog sistema | 1.500,00 |
| 10. Ostali poslovni rashodi | 450.000,00 |
| **II RASHODI FINANSIRANJA** | **180.000,00** |
| **UKUPNI RASHODI (I + II)** | **10.069.500,00** |
| **DOBIT** | **200.500,00** |

Bilans uspjeha predstavlja presjek planiranog poslovanja za poslovnu 2026.godinu. Njegova suština je da pokazuje da Društvo može sopstvenim prihodima da pokrije planirane rashode u poslovnoj 2026. godini i ostvari pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 200.500,00 eura.

Realizovanje projektovanog obima prevoza podrazumijeva neodložna ulaganja u održavanje, revitalizaciju i modernizaciju voznih kapaciteta. Programi njihovog održavanja i revitalizacije zasnovani su na rigoroznoj proceduri izbora prioriteta ulaganja, kako bi se u što kraćem roku došlo do očekivanih efekata.

Sa koncepcijskog i strategijskog aspekta u poslovnoj 2026. godini, mora se pokloniti pažnja tehničko – tehnološkim i eksploatacionim parametrima, koji se stalno pogoršavaju. Potrebno je kvalitetnije i brže funkcionalno osposobljavanje ovih kapaciteta za eksploataciju, primjereno njihovim projektovanim parametrima. Na takvom pristupu zasnovano je i dinamičko sagledavanje ulaganja za 2026. godini.

Ulaganja u tekuće i investiciono održavanje po svom obimu trebaju da imaju kontinuitet i kao kontinuirana ulaganja u narednim godinama doprinesu, odnosno obezbijede, tehničko - tehnološku konsolidaciju i jačanje stepena ispravnosti voznih sredstava.

## 5.PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

### 5.1.Ulaganje u obrazovanje zaposlenih

Ulaganje u obrazovanje zaposlenih predstavlja ključni element strategije za ostvarivanje dugoročnog uspjeha i održivog razvoja organizacije. Upotreba i razvoj ljudskih resursa moraju biti usmjereni ka postizanju krajnjih ciljeva Društva, u skladu sa njegovom poslovnom i razvojnom politikom. U tom kontekstu, kontinuirana pažnja posvećena zaposlenima, njihovom profesionalnom razvoju i zadovoljstvu, postavlja temelje za rast i inovacije unutar organizacije.

Tokom 2025. godine, nastavljene su aktivnosti usmjerene na podizanje stručne osposobljenosti zaposlenih, stalno usavršavanje njihovih vještina i unapređenje motivacije za rad. Osim toga, posebna pažnja posvećena je individualnim potrebama zaposlenih, kako bi se stvorio radni ambijent koji omogućava lični i profesionalni razvoj svakog člana tima. Kroz različite obuke, seminare i edukativne programe, nastojali smo da zaposlenima

pružimo ne samo stručne kompetencije, već i prilike za razvoj njihovih karijera i ostvarivanje punog potencijala. Ovakav pristup ne samo da doprinosi zadovoljstvu i lojalnosti zaposlenih, već ima i dugoročne koristi za organizaciju u cjelini.

U 2025.godini u skladu sa zakonskom mogućnosti obrazovanja odraslih putem zvaničnih programa i sklopljenog Ugovora o obrazovanju sa SSŠ "Ivan Uskoković", obavili smo školovanje zaintersovanih lica za specifična željeznička zanimanja (manevristi, transportni komercijalisti, vozovođe i magacioneri), čime smo obezbjedili kadrove koji su veoma deficitarni na tržištu rada Crne Gore.

Kao Društvo, dugo godina se suočavamo sa nedostatkom specifičnih željezničkih zanimanja, a još imamo I nedostatak tehničara vuče – mašinovođa, koji po sili zakona odlaze u penziju sa 57 do 60 godina života, u zavisnosti od toga koliko im se starosna granica snižava zavisno od stepena uvećanja staža na poslovima na kojima su radili.

Ističemo, zbog sve manjeg interesovanja redovnog školovanja za upis tehničar vuče – mašinovođa, Društvo je objavilo poziv za sve mlade zainteresovane koji posjeduju završenu bilo koju srednju školu da se jave za prekvalifikaciju za zanimanje tehničar vuče – mašinovođa.

Shodno javnom pozivu za prekvalifikaciju za zanimanje tehničar vuče – mašinovođa, na školovanje u JU SSŠ „Ivan Uskoković" prekvalifikuje se 11 lica, koja su ispunjavala opšte I posebne uslove (ljekarski pregled) za navedeno zanimanje.

## 6.CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE RIZIKOM

Sistem upravljanja rizicima je proces kojim organizacije metodološki vode računa o rizicima povezanim s njihovim aktivnostima radi postizanja kontinuirane dobiti, kako unutar svake aktivnosti, tako i u cjelokupnom portfoliju aktivnosti.

Cilj sistema upravljanja rizicima u preduzećima je stvaranje vrijednosti i smanjenje posledica rizika.

Identifikacija rizika je proces kojim se identifikuju i dokumentuju potencijalni rizici. Da bi se rizici prepoznali i da bi se pripremilo iznalaženje odluka, potrebne su odgovarajuće strukture i metode identifikovanja rizika.

Odbor direktora je najprije, usvojio Strategiju upravljanja rizicima (odluka OD broj 4271/1, od 12.06.2024.godine). Usvajanjem „Strategije upravljanja rizicima u AD "MONTECARGO" definisani su ciljevi i koristi od procesa upravljanja rizicima, utvrđene odgovornosti za upravljanje rizicima, kao i pregled okvira koji je potrebno uspostaviti kako bi se uspješno upravljalo rizicima. Takođe, donošenjem strategije definisan je okvir unutar kojeg svaka organizaciona cjelina u Društvu razvija proces upravljanja rizicima u skladu sa svojim nadležnostima i odgovornostima.

Kako bi se uspostavio proces identifikacije rizika, procijenio nivo rizika i preduzele korektivne mjere i odgovorne osobe za sprovođenje istih usvojen je Registar rizika. Odbor direktora AD "MONTECARGO" je krajem 2024. godine usvojio Registar rizika Akcionarskog društva „Montecargo" Podgorica (odluka broj 8156/9, od 29.11.2024.godine), kao krovni dokument, kada je ova oblast u pitanju, koji će se u narednom periodu pratiti i kvartalno dorađivati u svim segmentima našeg Društva.

U skladu sa zakonskom obavezom da se vrši ažuriranje dokumenta, Društvo je izvršilo inoviranje Registra rizika, i Odbor direktora je Odlukom br. 329/3 od 22.01.2026.godine usvojio Ažurirani Registar rizika. Registar rizika je ažuriran kod već ustanovljenih rizika, kroz stečeno iskustvo, praćenje, procjenu i identifikaciju novih, koji mogu negativno uticati na ostvarivanje utvrđenih ciljeva, kao i preduzimanje mjera radi smanjenja rizika

do nivoa razumne uvjerenosti da će ciljevi biti ostvareni. Primjenom i praćenjem smanjujemo neizvjesnosti koje bi mogle biti prijetnja poslovnoj uspješnosti.

Identifikacikom rizika propisuju se korektivne mjere, radi ublažavanja rizika. Korektivne mjere se sprovode

Sistem upravljanja rizicima obuhvata:

1) strategiju i politike za upravljanje rizicima, kao i procedure za identifikovanje i mjerenje, tj. procjenu rizika,
2) odgovarajuću organizacionu strukturu,
3) efektivan i efikasan proces upravljanja svim rizicima kojima je društvo izloženo,
4) adekvatan sistem unutrašnjih kontrola,
5) odgovarajući informacioni sistem.

U sljedećoj tabeli dati su glavni rizici koji predstavljaju prijetnju Društvu svrstani po kategorijama.

| ***Kategorija rizika*** | ***Opis*** |
|---|---|
| ***Strateški*** | *Imaju uticaj na efikasnost, sigurnost i kontinuitet poslovanja. Razumijevanje ovih rizika i pravovremeno donošenje starteških odluka ključni su za smanjenje njihovog uticaja.*<br>– *Stanje željezničke infrastrukture na području Crne Gore kao i susjednih željezničkih uprava kuda gravitiraju tokovi robe – prvenstveno na području Republike Srbije i Republike Albanije.*<br>– *Geopolitička situacija i rat u Ukrajini.*<br>– *Nedovoljna integracija željeznice sa Lukom Bar*<br>– *Prirodni rizici i klimatski uticaji - ekstremni vremenski uslovi poput poplava i oluja*<br>– *Uticaj konkurencije kako u željezničkom, tako i u drumskom saobraćaju,*<br>– *Kašnjenja ili neisporuka obaveza dobavljača,*<br>– *Promjene na transportnom tržištu usled nepredviđenih okolnosti.* |
| ***Operativni*** | *Imaju uticaj na operativne ciljeve organizacije. Proaktivno upravljanje ovim rizicima, uz ulaganje u vozna sredstva I obuke zaposlenih, može značajno smanjiti njihove posledice na transport robe.*<br>– *Nepovoljna starosna struktura voznih sredstava (lokomotiva i teretnih vagona).*<br>– *Zastoji i zatvori pruge zbog lošeg stanja infratsrukture kroz RS i CG, loša propusna moć,*<br>– *Kvarovi na voznim sredstvima*<br>– *Vanredni događaji većih razmjera, otuđenje,*<br>– *Nedovoljan broj lokomotiva ili vagona za prevoz tereta.*<br>– *Loši vremenski uslovi (snijeg, kiša...).*<br>– *Problemi sa utovarom i istovarom robe.* |
| ***Reputacioni*** | *Utiču na ugled kompanije u očima klijenata, partnera i šire javnosti. Upravljanje reputacionim rizicima je od velikog značaja jer je ugled ključan za održavanje dugoročnog povjerenja klijenata i stabilnost poslovanja.*<br>– *Kašnjenja u transportu robe.*<br>– *Neodgovarajuća komunikacija sa klijentima i nedovoljna fleksibilnost u prilagođavanju specifičnim potrebama klijenata.*<br>– *Štrajkovi zaposlenih.*<br>– *Negativna medijska kampanja.* |
| ***Regulatorni*** | *Rizik od neusklađenosti sa pozitivnim propisima teritorije na kojoj organizacija posluje. Upravljanje regulatornim rizicima podrazumijeva: praćenje zakonskih promjena, saradnju sa resornim ministarstvom i pravnu usklađenost.* |

| | |
|---|---|
| | – *Nepostojanje internih procedura u svim segmantima kompanije, zasnovanih na inoviranoj organizacionoj formi.*<br>– *Ekološki propisi i standardi – zabrana prevoza bakarnog koncentrata u otvorenim vagonima.*<br>– *Kašnjenje ili komplikacije u dobijanju licence za prevoz.*<br>– *Novi zahtjevi u vezi sa bezbjednošću transporta robe.*<br>– *Propisi iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.*<br>– *Carinski postupci – novi kompjuterizovani tranzitni sistem (NCTS).* |
| ***Finansijski*** | *Utiču na finansijske resurse organizacije, ali se strateškim upravljanjem i racionalnim investicijama mogu efikasno kontrolisati.*<br>– *Povećanje cijena goriva i električne energije, kao i cijene za korišćenje železničke infrastrukture.*<br>– *Visoki troškovi popravke i modernizacije lokomotiva i vagona.*<br>– *Kašnjenje u naplati potraživanja od kupaca i izmirenju tekućih obaveza iz poslovanja.*<br>– *Visoki troškovi osiguranja voznih sredstava.*<br>– *Teškoće u dobijanju kredita od finansijskih institucija.* |

## 6.1.Ciljevi i metode upravljanja finansijskim rizikom

Upravljanje finansijskim rizicima nije samo pokušaj da se izbjegene gubitak već je to strateški pristup koji omogućava Društvu da donese odgovarajuće odluke u uslovima neizvjesnosti.

Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom su:

- Očuvanje finansijskih resursa od gubitaka.
- Održavanje likvidnosti - osiguranje da Društvo ima dovoljno gotovine za izmirenje svojih obaveza.
- Poštovanje svih relevantnih zakona I propisa.

Metode upravljanja finansijskim rizikom su:

- Identifikacija rizika – prepoznavanje potencijalnih finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo
- Analiza rizika – procjena vjerovatnoće i potencijalnog uticaja identifikovanih rizika
- Kvantifikacija rizika – mjerenje nivoa finansijskog rizika
- Kontrola rizika – primjena strategija za smanjenje vjerovatnoće ili uticaja rizika.
- Praćenje I izvještavanje.

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima kao što su: tržišni rizik ( koji se javlja kao devizni rizik i rizik od promjene kamatnih stopa), rizik likvidnosti, kreditni rizik.
Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na nastojanje da se u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta potencijalni negativni uticaji na finansijsko poslovanje Društva svedu na minimum.

U svom poslovanju Društvo je izloženo tržišnim rizicima. Riječ je o rizicima gubitaka koji mogu nastati zbog nepovoljnog kretanja faktora tržišnog rizika, odnosno kamatnih stopa i deviznog kursa. Zadatak upravljanja tržišnim rizicima jeste da se upravlja i kontroliše izloženost tržišnim rizicima u okviru prihvatljivih pokazatelja, uz optimizaciju prinosa Društva.

Društvo svoje poslovanje obavlja u evrima, koji su funkcionalna valuta u Crnoj Gori, te prema tome nije izloženo deviznom riziku.

Društvo je izloženo riziku promjene kamatnih stopa na sredstvima i obavezama kod kojih je kamatna stopa varijabilna. Ovaj rizik zavisi od finansijskog tržišta i Društvo nema na raspolaganju instrumente kojima bi ublažilo njegov uticaj.

Kreditni rizik nastaje kod gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, potraživanja od pravnih i fizičkih lica, uključujući neizmirena potraživanja i preuzete obaveze. U cilji obezbjeđivanja naplate potraživanja, Društvo primjenjuje mehanizme predviđene poslovnom politikom.

Likvidnost je sposobnost preduzeća da izmiri svoje obaveze u rokovima dospijeća. Društvo upravlja rizikom likvidnosti na način da kontinuirano prati likvidnost kako bi obezbijedilo dovoljno gotovine za potrebe poslovanja.

## 7.IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Odbor direktora Društva je na redovnoj Sjednici održanoj 04. decembra 2009.godine donio Odluku o prihvatanju preporuke za primjenu Kodeksa korporativnog upravljanja u Crnoj Gori (izdanje maj 2009.godine), a na osnovu člana 32 Zakona o računovodstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 084/25 od 31.07.2025.) menadžment Društva daje **Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja** sljedeće sadržine:

### 7.1 Uvod - ciljevi i osnovna načela kodeksa

Društvo kao poslovno lice koje djeluje i razvija svoje poslovanje na lokalnom tršištu, svjesno je važnosti odgovornog i etički utemeljenog ponašanja poslovnih subjekata kao nužnog preduslova za razvijanje kvalitetnih odnosa i lojalne konkurencije izmedu poslovnih partnera, te za uspješno funkcionisanje tržišta i povezivanje nacionalne privrede u medunarodne tokove. U tom smislu,Društvo se razvija i djeluje u skladu s dobrom praksom korporativnog upravljanja te nastoji svojom poslovnom strategijom, poslovnom politikom, ključnim internim aktima i poslovnom praksom doprinijeti transparentnom i uspješnom poslovanju i kvalitetnijim vezama s poslovnom sredinom u kojoj djeluje.

Cilj Kodeksa je uspostavljanje standarda korporativnog upravljanja i otvorenosti poslovanja Društva radi olakšanja pristupa kapitalu uz niže troškove, s obzirom na to da su jasno određene procedure korporativnog upravljanja, koje se temelje na prepoznatljivim medunarodnim standardima, jedan od osnovnih kriterijuma za donošenje odluke o investiranju.

Ciljevi i načela korporativnog upravljanja Društva izvode se iz sljedecih principa:
- poslovanje u skladu s važecim propisima zemalja u kojima obavlja svoju djelatnost,
- zadovoljavanje najviših standarda kroz organizaciju poslovanja i primjena savremenih poslovnih načela u svim aktivnostima i odnosima Društva u svim područjima rada,
- primjena priznatih medunarodnih smjernica i ugradnja u poslovnu praksu i procedure.

Temeljna načela Kodeksa su:
- otvorenost/transparentnost/ poslovanja;
- jasno razrađene procedure za rad donosioca važnih odluka;
- izbjegavanje sukoba interesa;
- efikasna unutrašnja kontrola;

• efikasan sistem odgovornosti.

## 7.2. Javno objavljivanje podataka

Osim podataka koje je dužno objaviti u skladu sa zakonima ili drugim pravilima, Društvo će u najkraćem mogućem roku javno objelodaniti i time staviti na raspolaganje svim zainteresovanim stranama, bitne podatke o radu i djelovanju Društva, kao i podatke o činjenicama i okolnostima koje mogu uticati na cijenu akcija.

U kategoriju podataka koje će Društvo učiniti javno dostupnima, uključeni su svi podaci koji su primjereni za zaštitu akcionara i budućih/mogućih ulagača, te osiguranje nesmetanog funkcionisanja tržišta.

***Cjenovno osjetljivi podaci***
Društvo će javno objaviti cjenovno osjetljive podatke, pod kojima se naročito smatraju podaci koji proizilaze iz propisa koji regulišu tržište hartija od vrijednosti, odnosno tržište kapitala te pravilima berze na kojoj se kotiraju vrijednosni papiri Društva.
Kod javnog objavljivanja cjenovno osjetljivih podataka Društvo će prvenstveno voditi računa o sadržaju podataka, a ne o formi u kojoj se podaci daju.

***Finansijski izvještaji - godišnji, polugodišnji, tromjesečni***
Društvo će javno objaviti finansijske izvještaje, kao najvažniji i najcjelovitiji izvor podataka o Društvu, te godišnje poslovne izvještaje o stanju i poslovanju Društva.

***Kalendar važnih događaja***
Društvo će javno objaviti kalendar važnih događaja koji se očekuju u poslovnoj godini, kao npr.predviđeni datum objave finansijskih rezultata, datum održavanja skupštine Društva,datum isplate dividende i slično.

***Vlasnička struktura***
Na web stranici Centralne depozitarne agencije AD Podgorica dnevno su dostupni podaci o identitetu najvećih akcionara s količinom i učešćem akcionara Društva u njihovom vlasništvu.
Društvo će objaviti vlasničku strukturu u svojim godišnjim izvještajima za svaku poslovnu godinu. Društvo će objaviti podatke o identitetu vlasnika bilo kojih drugih vrijednosnih papira izdatih od strane Društva.

***Uzajamno akcionarstvo***
Smatra se da između dva akcionarska društva postoji odnos uzajamnog akcionarstva onda kada su ta društva povezana na način da svako od njih ima više od 10% udjela u osnovnom kapitalu u drugome društvu.

***Faktori rizika***
Društvo će objaviti glavne rizike kojima je izloženo, kao i procjenu vjerovatnosti ostvarenja mogućih rizika.

***Kandidature, odnosno biografije***
Društvo će prilikom izbora odnosno imenovanja objaviti kandidature, odnosno biografije članova organa upravljanja.

***Dnevni red redovne skupštine i odluke redovne skupštine***
Društvo ce javno objaviti dnevni red redovne Skupštine i sve druge značajne podatke vezane za dnevni red, kao i odluke redovne Skupštine te podatke o eventualnim tužbama na pobijanje tih odluka i utvrđivanje njihove ništavosti.

***Vlastite akcije***

Društvo će javno objaviti podatke o broju akcija koje Društvo drži (u apsolutnom i relativnom iznosu) nakon svakog sticanja ili otpuštanja sopstvenih akcija.

***Objelodanjivanje o svakom novom izdanju dužničkih hartija od vrijednosti***
Društvo će objaviti svako novo izdanje dužničkih hartija od vrijednosti, a naročito će objaviti o svim osiguranjima ili jemstvima koja se odnose na predmetno izdanje.

***Podaci o izmjenama i dopunama Statuta Društva***
Društvo će objaviti svaku izmjenu i dopunu Statuta Društva.

***Objava svake promjene u pravima iz izdatih akcija ili drugih izdatih hartija od vrijednosti***
Društvo će objaviti svaku promjenu u pravima iz izdatih akcija ili drugih izdatih hartija od vrijednosti.

Društvo će javno objaviti i ***sve druge podatke*** koji se mogu smatrati cjenovno osjetljivim ili na drugi način bitnim u odnosu na Društvo, njegov finansijski položaj, rezultate poslovanja,vlasničku strukturu i upravljanje.

### 7.2.1. Osnovna načela javnog objavljivanja

Sve vrste podataka Društvo će objavljivati na jasan i nedvosmislen način te omogućiti jednak i pravovremen pristup podacima svim zainteresovanim stranama.
Osnovni kanal za javno objavljivanje podataka su web stranice Društva, a javne objave sprovode se putem berze u slučajevima propisanim zakonom.
Društvo će sve podatke koji mogu biti od uticaja na donošenje odluke o ulaganju u akcije i druge hartije od vrijednosti Društva objaviti odmah obuhvatajući u jednakoj mjeri i pozitivne i negativne podatke, s ciljem da se korisniku omogući potpuno razumijevanje i pravilna ocjena stanja Društva.

### 7.2.2. Korištenje Interneta i vlastite web stranice

Društvo će, osim zakonom i Statutom predviđenog načina javnog objavljivanja podataka osigurati uspješnu i praktičnu razmjenu istih putem vlastite web stranice i Interneta.

## 7.3. Jednakost postupanja prema akcionarima

Prava i obaveze akcionara Društva proizlaze iz važećih zakonskih propisa, Statuta i ovog Kodeksa koji je u interesu uspostavljanja otvorenog saobraćanja sa akcionarima. Kako bi se svim akcionarima omogućilo ostvarivanje njihovih prava i obaveza, Društvo će omogućiti ostvarivanje jednakosti postupanja prema svim akcionarima.

***Potvrda načela jedna akcija – jedan glas***
Broj glasova koji akcionaru pripadaju u Skupštini odgovara njegovom učešću u osnovnom kapitalu Društva, tj. jednak je broju glasova njegovih akcija koje drže, bez obzira na prirodu akcija.

***Ograničenje prava glasa***
Društvo će, u slučaju da izdaje akcije bez prava glasa, odnosno s ograničenjima prava glasa,javno i pravovremeno objaviti sve važne podatke o sadržaju svih prava koja proizlaze iz takvih akcija kako bi se ulagačima omogućilo donošenje odluke o kupovini tih hartija od vrijednosti.

***Načelo jednakog položaja akcionara***

Društvo će postupati na jednak način i pod jednakim uslovima prema svim akcionarima, nezavisno o broju akcija kojima raspolažu, zemlji njihova porijekla te njihovim drugim obilježjima. To se posebno odnosi na dužnost jednakog uvažavanja pojedinačnih i institucionalnih ulagača.

***Dostavljanje podataka akcionarima***

Društvo će pravovremeno i kvalitetno dostavljati podatke svim akcionarima (Internet,dostupnost u poslovnim prostorijama) s namjerom da budu pravovremeno i potpuno upoznati sa svim važnim činjenicama, važnim za donošenje odluke na redovnoj skupštini.

***Punomoćnici***

Društvo će omogućiti akcionarima glasanje putem punomoćnika. Izdavanje punomoćja je krajnje pojednostavljeno i bez formalnih zahtjeva, osim onih predvidenih zakonom, odnosno Statutom.

***Uslovi za učešće na redovnoj skupštini***

Društvo će podsticati učešće na redovnim skupštinama pri čemu nije dopušteno akcionarima postavljati uslove, osim onih predvidenih zakonom ili Statutom.

Statutom Društva je propisano da akcionari, odnosno njihovi zakonski zastupnici ili njihovi punomoćnici, imaju pravo učestvovati na redovnoj skupštini i koristiti se pravom glasa uz uslov da najkasnije 10 dana prije održavanja redovne skupštine Društvu prijave svoje učešće na redovnoj skupštini.

## 7.4. Organi društva

Organi Društva koji osiguravaju sprovođenje dobre prakse korporativnog upravljanja su: Skupština akcionara i Odbor direktora.

### 7.4.1. Skupština akcionara

Skupština akcionara je organ Društva putem kojeg akcionari ostvaruju svoja upravljačka prava odlučujući o poslovima Društva koji su u njenoj nadležnosti. Odluke koje donosi Skupština akcionara propisane su zakonom i Statutom Društva. Skupština akcionara po pravilu donosi odluke većinom prisutnih ili zastupanih akcionara ili putem glasačkih listića, osim u slučajevima kada se za donošenje odluke zahtijeva neka druga većina.

#### *7.4.1.1.Saziv Redovne skupštine*

Odbor direktora dužan je sazvati godišnju redovnu skupštinu tokom svake poslovne godine radi predočavanja finansijskih i godišnjih izvještaja za prethodnu godinu u roku 6 mjeseci od dana završetka poslovne godine.

Redovnu godišnju Skupštinu akcionara saziva Odbor direktora.

Po nalogu Odbora direktora, sekretar Društva organizuje Skupštinu akcionara.

Ukoliko Odbor direktora ne sazove redovnu godišnju Skupštinu u predviđenom roku, pravo sazivanja Skupštine imaju akcionari čije akcije predstavljaju najmanje 5% (pet procenata) osnovnog kapitala, koji upućuju Odboru direktora zahtjev za sazivanje Skupštine akcionara, dnevni red Skupštine i predloge odluka koje na Skupštini treba da se donesu.

Odbor direktora je dužan da sazove Skupštinu akcionara u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema zahtjeva za sazivanje Skupštine akcionara na teret sredstava Društva.

Obavještenje o sazivanju Skupštine akcionara dostavlja se najkasnije 30 (trideset) dana prije dana održavanja Skupštine.

Odbor direktora je dužan da obavještenje o sazivanju Skupštine akcionara objavi 2 (dva) puta u najmanje jednom dnevnom štampanom mediju koji se izdaje u Crnoj Gori i na internet stranici Društva.

Akcionari koji imaju pravo učešća u radu Skupštine akcionara određuju se na osnovu spiska akcionara iz CKDD, koji je Društvo dužno da pribavi najranije 2 (dva) radna dana prije održavanja sjednice.

### 7.4.2. Revizorski odbor

Odbor direktora imenovao je Revizorski odbor, koji se sastoji od tri člana.,od kojih većina nijesu povezani sa Društvom.
Najmanje jedan član Revizorskog odbora mora imati znanje iz oblasti računovodstva i revizije i ne smije biti zaposleni, akcionar ili član organa upravljanja u društvu.
Jedan član Revizorskog odbora može biti zaposlen u Društvu, ali ne može biti izvršni direktor.
Revizorskim odborom predsjedava predsjednik koga između sebe biraju članovi Revizorskog odbora.
Revizorski odbor detaljno analizira finansijske izvještaje, pruža podršku računovodstvu Društva te uspostavlja dobre i kvalitetne interne kontrole u Društvu.
Trajanje mandata Revizorskog odbora je vremenski ograničeno na 1 godinu.
Revizorski odbor ima otvorenu i neograničenu komunikaciju sa Upravom društva.
Revizorski odbor za svoj rad odgovara Odboru direktora.
Uprava Društva dostavlja Revizorskom odboru pravovremene i periodične prikaze finansijskih izvještaja i srodnih dokumenata prije javnog objavljivanja tih podataka, podatke o promjenama u računovodstvenim načelima i kriterijima, računovodstvene postupke prihvaćene za većinu radnji kao i svako bitnije odstupanje između knjigovodstvene i stvarne vrijednosti po pojedinim stavkama te svu prepisku sa unutrašnjim revizorom ili nezavisnim spoljnim revizorima.

Revizorski odbor:
- prati postupak finansijskog izvještavanja;
- prati efektivnost interne kontrole Društva i interne revizije;
- prati zakonom propisanu reviziju godišnjih i konsolidovanih finansijskih iskaza;
- prati nezavisnost angažovanih ovlašćenih revizora ili društva za reviziju koji obavljaju reviziju;
- daje preporuke Skupštini Društva o izboru društva za reviziju ili ovlašćenog revizora;
- razmatra planove i godišnje izvještaje unutrašnje kontrole, kao i druga pitanja koja se odnose na finansijsko izvještavanje i reviziju;
- daje mišljenje, po zahtjevu Odbora direktora, vezano za identifikaciju ključnih poslovnih rizika;
-donosi poslovnik o svom radu.

### 7.4.3. UPRAVA (Odbor direkora i menadžment)

#### *7.4.3.1. Zadaci i odgovornosti*

Uprava u vođenju poslova Društva, najprije je dužna utvrđivati poslovnu politiku Društva,donositi planove, utvrditi organizaciju Društva, voditi operativno poslovanje, voditi poslovne knjige Društva i izvještavati druge organe Društva, te u sklopu toga donositi potrebne odluke i opšte akte.

Osim o pitanjima određenim zakonom i Statutom Društva članovi Uprave odlučuju: o pitanjima koje Upravi na odlučivanje predoči predsjednik ili član Uprave, o pitanjima koje Upravi na odlučivanje predoči uprava zavisnog društva, na osnovu akta o osnivanju i drugim aktima tog društva te odgovarajućim zakonskim propisima, o pitanjima koje Upravi predoči Sindikalna organizacija, o smjernicama i planovima za pojedine poslove iz područja rada zakoja su zaduženi pojedini članovi Uprave.

### *7.4.3.2. Sastav Odbora direktora*

Odbor direktora ima pet članova. Odbor direktora mora imati najmanje 2(dva) nezavisna člana.Nezavisni član Odbora direktora smatra se lice koje ispunjava uslove za sticanje svojstva nezavisnog člana Odbora direktora koji su propisani Zakonom.

Predsjednika i članove Odbora direktora bira Skupština akcionara na period do jedne (1) godine uz mogućnost ponovnog izbora.

Način međusobne saradnje između članova Odbora direktora uređen je Poslovnikom o radu Odbora direktora.

Za člana odbora direktora može biti izabrano samo poslovno sposobno fizičko lice, koje posjeduje najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja.

Član odbora direktora ne može biti:
- lice koje je osuđeno za krivična djela: protiv prava iz rada, protiv intelektualne svojine, protiv platnog prometa i privrednog poslovanja, protiv imovine i službene dužnosti, u roku od tri godine od dana pravnosnažnosti presude, s tim da se u taj period ne uračunava vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora;
- revizor društva ili lice koje je bilo angažovano u vršenju revizije finansijskih izvještaja društva;
- lice kojem je izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti koja čini pretežnu djelatnost društva, za vrijeme dok traje ta zabrana;
- izvršni direktor društva.

## 7.5. Nezavisni revizor

Društvo je svjesno značaja i uloge revizije za uspješnost korporativnog upravljanja i zakonitost te javnosti u odvijanju svih poslovnih procesa u Društvu.
Društvo je dužno imati nezavisnog spoljnog revizora kao važanog činioca korporativnog upravljanja, kako bi se osiguralo da finansijski izvještaji adekvatno odražavaju stvarno stanje Društva u cjelini.
Nezavisnim spoljnjim revizorom će se smatrati revizor koji nije vlasnički ili interesno povezan sa Društvom te ne pruža, sam ili putem povezanih lica, nikakve druge usluge Društvu.Nezavisni spoljni revizor je dužan, na što jasnije mogući način i nedvosmisleno izraziti svoje mišljenje o tome da li finansijski izvještaji koje priprema Uprava Društva adekvatno odražavaju stanje kapitala i finansijsko stanje Društva te rezultate za određeno vremensko razdoblje.
Revizora imenuje skupština akcionara na period od godinu dana.
Revizija finansijskih izvještaja Društva vrši se po završetku finansijske godine, prije održavanje redovne skupštine, u skladu sa zakonom.
Reviziju izvještaja vrši nezavisni revizor, koji ispunjava uslove utvrđene zakonom.
Revizor prilikom vršenja revizije ima pravo uvida u sve poslovne knjige Društva u vrijeme koje je dogovoreno i ima pravo da traži od članova Odbora direktora, izvršnog direktora i drugih zaposlenih u Društvu, objašnjenja i podatke koji su neophodni za sačinjavanje revizorskog izvještaja.

Revizor ima pravo da prisustvuje Skupštini i daje objašnjenja i odgovore na postavljena pitanja u vezi sa ocjenama i mišljenjem datim u revizorskom izvještaju.
Na godišnjoj Skupštini čita se izvod iz revizoskog izvještaja koji je dostupan na uvid svim akcionarima na toj skupštini.
Društvo ne smije uticati na rad revizora prilikom vršenja revizije.

## 7.6. Nosioci interesa

U smislu Kodeksa, nosiocima interesa smatraju se lica koja preuzimaju odredene direktne ili posredne rizike u odnosu na Društvo i u vezi sa Društvom.
Osim akcionara, u nosioce interesa, izmedu ostalih, spadaju zaposleni, kupci i korisnici usluga Društva, dobavljači, povjerioci, lokalna zajednica i tijela državne vlasti.
Uprava Društva odgovorna je za otvorene i kvalitetne odnose Društva i nosioca interesa.
Uprava Društva dužna je brinuti o tome da Društvo poštuje sva prava nosioca interesa koja ishode iz zakona i dobrih poslovnih običaja.
Niko ne smije trpjeti negativne posledice ukoliko nadležnim organima u Društvu ili izvan njega ukaže na nedostatke u primjeni propisa ili etičkih normi unutar Društva.

**IZVRŠNI DIREKTOR**
**Dušanka Dragojević**